

Haarlem

Gemeente Haarlem

Retouradres Postbus 511, 2003PB Haarlem

Raadsfractie AP
t.a.v. de heer S. Vrugt

Datum 25 augustus 2015
Ons kenmerk 2015/330334 (1)
Contactpersoon H. Esselink / H. Knotnerus
Doorkiesnummer 023-5114823 / 023-5115039
E-mail hesselink@haarlem.nl / hjknotnerus@haarlem.nl
Onderwerp Beantwoording raadsvragen ex artikel 38 van de fractie van de Actiepartij inzake beoogde uitzetting Nederlandse naar Mogadishu

Geachte heer Vrugt,

Op 9 juli heeft u vragen gesteld ex artikel 38 RvO inzake “beoogde uitzetting Nederlandse naar Mogadishu”. Met deze brief geven wij antwoord op uw vragen. Hieronder is uw vraag steeds cursief weergegeven waarna het antwoord van het college volgt. Voor een compleet beeld van de context voegen wij uw brief bij deze antwoordbrief.

Voorafgaand aan de beantwoording hecht het college er aan te benadrukken dat er geen sprake is, noch kan zijn geweest, van een ‘beoogde uitzetting’ van een Nederlandse. Wat feitelijk heeft plaatsgevonden is het starten van een onderzoek naar de mogelijkheid c.q. onmogelijkheid van een maatwerkoplossing in het kader van de Wmo 2015, in de vorm van het verstrekken van een vliegticket naar Somalië, op uitdrukkelijk en herhaaldelijk verzoek van betrokkene. Dit onderzoek is uiteindelijk niet afgerond omdat de vrouw haar Nederlandse paspoort heeft vernietigd, hetgeen tot direct gevolg had dat het door haar gewenste vertrek uit Nederland onmogelijk werd. Mevrouw is vervolgens volgens i n de regio opgevangen.

Naast bovenstaande willen we opmerken dat de bij u bekende correspondentie vertrouwelijk is vanwege de privacy van betrokkene. Het college acht zich gehouden aan het (zo veel mogelijk) waarborgen daarvan, ondanks dat andere partijen zich blijkbaar geroepen hebben gevoeld het dossier aan de Volkskrant en leden van de raad aan te bieden. Naar onze informatie is dit gebeurd zonder medeweten van betrokkene.

Ten aan zien van uw vragen volgt hier de beantwoording.

Haarlem

2015/330334 (1)

2

1. *Bent u bekend met het negatief reisadvies voor Nederlanders naar Somalië? Zo ja, waarom heeft dit geen rol gespeeld bij uw overwegingen?*

Antwoord:

Wij zijn bekend met het negatief reisadvies. Uw aanname dat dit geen rol heeft gespeeld is onjuist. Dit heeft wel een rol gespeeld bij de overwegingen, heeft ook nadrukkelijk deel uitgemaakt van het onderzoek en zou, wanneer het onderzoek naar de uitreisbaarheid niet vroegtijdig zou zijn gestopt, ook zeker deel hebben uitgemaakt van het uiteindelijke besluit om het verzoek van mevrouw wel of niet te honoreren.

2. *Sinds wanneer zet u als gemeente überhaupt Nederlanders op kosten van de gemeenschap op het vliegtuig, ondanks dat zij de Nederlandse identiteit bezitten (ongeacht afkomst)? Gebeurt dit vaker?*

Antwoord:

Tot op heden zijn in het kader van de Wmo geen Nederlanders op kosten van de gemeenschap op het vliegtuig gezet als maatwerkoplossing. Dit gebeurt dus niet vaker. Bovendien kan daarbij geen sprake zijn van 'op het vliegtuig zetten' omdat daar een vorm van dwang van uitgaat, hetgeen niet aan de gemeente is. De casus, of een die vergelijkbaar is, had zich nooit eerder voorgedaan. Er van uitgaande dat het college handelt binnen de door de gemeenteraad vastgestelde kaders en de Wmo 2015 is het echter niet ondenkbaar dat maatwerkoplossingen, los van deze specifieke casus, ook in de toekomst in een enkel geval buiten Nederland kunnen liggen. Daarnaast is het in het algemeen zo dat de gemeente (behoudens eigen bijdrage) de in te zetten Wmo-ondersteuning betaalt.

3. *Indien de BCT cq de gemeente van mening was dat mevrouw niet in de war was, zou dit, zeker bij deze vergaande stappen, onderbouwd moeten zijn met een opvatting van de sociaal psychiatrische verpleegkundige. Zonder een dergelijke onderbouwing kan een dusdanig vergaand besluit nooit en te nimmer zorgvuldig zijn. Heeft een deskundige met deze vrouw, gevlucht voor huiselijk geweld, gesproken? Zo ja, wat was de uitkomst, zo nee, waarom niet?*

Antwoord:

Bij de BCT werken getrainde, deskundige medewerkers van de GGD die daklozen indiceren en in overleg met gemeente verder kijken wat er conform WMO 2015 mogelijk is om betreffende dakloze te ondersteunen c.q. te helpen aan een door hen gewenste situatie. Dit heeft ook in deze casus plaatsgevonden. Wanneer het onderzoek volledig zou zijn afgerond dan was in de overwegingen zeker meegenomen in hoeverre mevrouw t.a.v. haar verzoek een consistente en weloverwogen indruk maakte. Mede daarom is ook aan mevrouw gevraagd haar verzoek op schrift te zetten.

4. Hoe lang is er door ter zake kundige deskundigen met haar gesproken, om tot de conclusie te komen dat mevrouw volledig toerekeningsvatbaar was, op het moment dat zij zou hebben aangegeven naar een van de meest gevaarlijke landen ter wereld te willen vertrekken?

Antwoord:

Er is zorgvuldig, uitgebreid en op verschillende moment meervoudig met mevrouw gesproken. De gesprekken zijn niet in tijd geregistreerd maar het gaat bij elk gesprek al snel bij om meer dan een uur.

Nadat mevrouw een advocaat had ingeschakeld, en deze bij de gemeente meldde dat volgens hem zaken niet goed ingeschat waren door de BCT, heeft voor alle zorgvuldigheid zelfs een nieuw intake- gesprek met mevrouw plaatsgevonden. In dat gesprek gaf mevrouw aan dat het advies van haar advocaat (om een andere oplossing dan terugkeer te vragen) bij haar bekend en duidelijk was. Ondanks dat gaf zij aan toch het allerliefst te willen terugkeren naar haar geboorteland. Daarop is, zoals eerder geantwoord, gevraagd of zij dit ook schriftelijk wilde verklaren en dat heeft zij gedaan.

5. Uit de correspondentie blijkt vooral de gedachte dat mevrouw 'lastig' was, zelfs voor getrainde, professionele medewerkers bij de opvang en de BCT. Enkel dit feit lijkt ten grondslag te liggen aan de 'gemakkelijke' oplossing gewoon maar snel een vliegticket naar Mogadishu voor haar te regelen. Hoe kijkt u hier zelf tegen aan / wat is uw reactie hierop?

Antwoord:

Het is allereerst goed te benadrukken dat de correspondentie waaraan u refereert is een verkorte weergave is van gesprekken die er zijn geweest met mevrouw en overleggen die er vanuit de BCT zijn gevoerd met gemeente. Daarin worden afspraken en indrukken van ambtenaren of partners vanuit een eigen beleving en in eigen 'spreektaal' weergegeven, om bijvoorbeeld de context beter te duiden. Het gedrag van mevrouw is vanuit dat perspectief in de onderlinge correspondentie aan de orde geweest maar heeft er op geen enkele wijze toe geleid dat vertrek daarmee, zoals u schrijft, een 'gemakkelijke oplossing' werd gevonden. Hoe de medewerkers bij de opvang en de BCT cliënten ervaren maakt geen onderdeel uit van de besluitvorming over de mogelijk in te zetten maatschappelijke ondersteuning. Wij wijzen er nogmaals op dat de oplossing niet door ons is aangedragen maar door mevrouw zelf.

Ook om een andere reden was deze –mogelijke- oplossing niet een 'gemakkelijke'. Doordat dit een unieke situatie betrof is de behandeling juist complex en zorgvuldig geweest. Zo is er o.a. contact gezocht met de Dienst Terugkeer en Vertrek. Tevens merken wij op dat er ook onderzoek is ingesteld naar andere maatwerkoplossingsrichtingen.

Haarlem

2015/330334 (1)

4

6. Uit de correspondentie blijkt, dat de wethouder zelf toestemming heeft verleend voor aanschaf van een ticket. Is hierover overleg geweest met de rest van het college, of is dit een zelfstandig besluit geweest van deze wethouder?

Antwoord:

De wethouder heeft geen toestemming gegeven voor de aanschaf van een ticket. Dit is de interpretatie na een interne terugkoppeling die heeft plaatsgevonden na telefonisch overleg met de wethouder. U kunt in dezelfde zin in de betreffende mail namelijk ook lezen dat de wethouder daarbij volgens de betrokken ambtenaar aangeeft: “... maar dan moet dit wel de meest passende oplossing zijn”. Met andere woorden: dit had moeten blijken na afronding van het onderzoek dat n.a.v. het verzoek was ingezet. Zoals eerder vermeld is het echter nooit tot een afgerond onderzoek en daarmee terugkoppeling aan de wethouder, inclusief een advies over het te nemen besluit gekomen.

Het besluit tot het nader onderzoeken van de mogelijkheden heeft de wethouder niet zomaar genomen. Gezien het unieke karakter van de vraag heeft hij telefonisch overlegd met een ander lid van het college. Uitkomst van dat overleg was dat, gezien de uitgangspunten van de Wmo 2015 (waaronder uitgaan van de wens van de burger en de transformatiegedachte waarbij onorthodoxe oplossingen mogelijk moeten zijn), de vraag om maatwerk niet op voorhand moest worden afgewezen, maar kon worden onderzocht.

7. Gebeurt het vaker dat Haarlem samenwerkt met de Dienst Terugkeer en Vertrek, wanneer het om mensen gaat met de Nederlandse nationaliteit? Op basis waarvan werkt deze dienst mee in zo 'n geval als het onderhavige?

Antwoord:

Nee, onderhavige kwestie kende, zoals eerdere vermeld, geen precedent. Op onze vraag of de Dienst Terugkeer & Vertrek ondersteuning zou kunnen bieden aan de terugkeer van een Nederlands ingezetene naar haar land van herkomst Somalië, op haar eigen nadrukkelijk verzoek, reageerde de Dienst positief. Om misverstanden te voorkomen is het goed hier te noemen dat die ondersteuning mogelijk was geweest aangaande het opnieuw verkrijgen van een paspoort voor mevrouw en het informeren ter plaatse naar de specifieke bijzonderheden aangaand de eventuele terugkeer. De dienst zou dus nooit de feitelijke terugkeer hebben verzorgd omdat dit een verantwoordelijkheid van mevrouw zelf zou zijn.

Haarlem

2015/330334 (1)

5

8. *Gebeurt het vaker dat mensen verzocht worden een verklaring op briefpapier van de BCT te ondertekenen, waarin zij verklaren de gemeente of zelfs het land uit te willen, zonder dat eerst door deskundigen de situatie en achtergrond van diegene is beoordeeld?*

Antwoord:

Nee. Het verzoek van mevrouw om terug te keren naar haar vaderland was dermate uniek dat er voor gekozen is om dit verzoek om maatschappelijke ondersteuning in deze vorm, schriftelijk te bevestigen. Zoals eerdere aangegeven wilden wij daarmee ook mevrouw nog eens bewust laten nadenken over haar verzoek en de consequenties, daarmee nogmaals bevestigd krijgen dat zij weloverwogen tot haar verzoek was gekomen en uitsluiten (voor zo ver mogelijk) dat zij, nadat wij mogelijk tot het inwilligen daarvan waren overgegaan, toch weer om andere oplossingen zou vragen.

Hoogachtend,

Het college van burgemeester en wethouders,

de secretaris,

J. Scholten

de burgemeester,

mr. B.B. Schneiders